

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posredne šteje, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje, po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvalne, poslane, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in uitoljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šteje 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrska.

Razpust ogrskega državnega zbora.

BUDIMPEŠTA 22. Na današnje slovesno razpust državnega zbora v kraljevi palači, ki se je vršila ob običajnem ceremonijelu, so sosebno došli mnogoštevilni člani bivše ustavne stranke, ljudske stranke in narodne delavne stranke, Sasi in poslanci narodnosti. Mnogo je bilo tudi členov mag-natske zbornice.

Cesar o napadu na ministre.

DUNAJ 22. Oddelni predstojnik Daru-vary je odšel takoj, ko je dobil iz Budim-pešte telefonsko vest, da vladarja obvesti o dogodkih v ogrski poslanski zbornici. Cesar je vzel na znanje z indignacijo vest o tem škandalu in naročil oddelnemu predstojniku, da naznani obema ministroma telefoniški: „Njegovo Velicantvo je vzele poročilo o do-godkih v današnji seji zbornice poslancev na znanje in vzraža svoje najgloblje sožalje ministrskemu predsedniku grofu Khuen-Hedervary-ju in poljedelskemu ministru Sereny-ju radi atentata, ki je bil provzročen proti njim in jih prosi, naj mu sporočita, ka-kovo je njihovo zdravstveno stanje.“

Oba ministra sta na to odgovorila, da rane niso težke.

Rana ministrskega predsednika Khuen-Hedervarya.

BUDIMPEŠTA 22. (Ogrski biro). Pro-fesor dr. Lunnitzer je danes obnovil obvezo ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervarya in mu napravil obliž na čelu in desnem licu. Položaj ministrskega pred-sednika se je toliko zboljšal, da je zamogel prisostvovati slovesnemu zaključanju držav-nega zbora v kraljevskem dvoru. O stanju ministrskega predsednika je bilo odposlano na cesarjevo kabinetno pisarno več poročil. Došlo mu je tudi nešteto brzojav, v ka-terih se mu izraža sočutje in ogorčenje radi včerajšnjih dogodkov.

Preiskava proti napadalcem na mi-nistre.

BUDIMPEŠTA 22. Kriminalni oddelek je uvedel v lastnem delokrogu preiskavo proti poslancem, ki so izvršili dejanski na-pad na ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervarya in poljedelskega mi-nistra. grofa Sereny-ja. Načelnik kriminalne policije, mestni glavar Ivan Toth, je pozval potom časopisja vse one, ki kaj vedo o teh dogodkih, naj mu sporoče, kar so videli in opazili.

Predmeti, ki so bili vrženi v ministre.

BUDIMPEŠTA 22. V ministrskega predsednika Khuen-Hedervarya so bile vržene tri debele knjige, težke po tri kilograme.

* * *

BUDIMPEŠTA 22. Posl. Ferdinand Kallay, sin pok. skupnega finančnega mi-nistrskega Kallay-a je z ozirom na dogodke v včerajšnji seji poslanske zbornice prijavil svoj izstop iz Justhove stranke, istotako tudi posl. Putnosky.

BUDIMPEŠTA 22. (Ogr. biro). Bivši ministrski predsednik dr. Wekerle je obve-stil temešvarkega župana, da ne bo na pri-hodnjih državnozbornskih volitvah več kandi-rat v Temešvaru, katero mesto je do sedaj zastopal.

PODLISTEK.

Lastna ovira...

Zgodba iz igralskega življenja. — Po Maks Bernu VALO BRATINA.

Zrak v ozkem prostoru, napolnjenem steklenimi omarami, porcelanastimi dozami in najrazličnejšimi steklenicami, je bil silno tesen in dušljiv. Razne droge in kemikalije so napolnjevale ves prostor z nenavadnim penetrantnim vzduhom.

Pripravljanje zaželenega zdravila je je trajalo precej dolgo; tako, da je postajala jutranja svetloba vedno intenzivnejša in se je napojila z zlatosolnim bleском.

Na potu proti domu sem srečaval obilo delavcev, ki so hiteli v tovarne.

Ko sem dospel domov, je Tilka še vedno spala. Gospa Rupnik pa je radi zdravl ni hotela buditi, ker je imela v spanje več zaupanja nego v zdravnika in medicino.

Na to sem se odstranil in šel zajutrkati v krčmo, kjer sem dobil tudi še mokro številko lokalnega časopisa. V njej je bila silno frazasta kritika o zadnji predstavi.

BUDIMPEŠTA 22. Ministerski pred-sednik grof Khuen-Hedervary je bil danes zvečer v narodnem družbenem klubu vspre-jet z navdušenimi ovacijami. V imenu klub-ovih členov je ministrskega predsednika nagovoril Dezider Perzel, ki je izrazil svoje ogorčenje in stud nad včerajšnjimi dogodki v poslanski zbornici. Izrekel je nado, da bo ministrski predsednik neomajeno zasledoval visoke cilje svojega programa ter je izrazil čutstvo zaupne naklonjenosti nasproti mi-nistrskemu predsedniku. Grof Khuen-Hedervary se je zahvalil za ovacije in za prijazne besede. Izjavil je, da ga nič ne odvrne od izpolnitve svojih dolžnosti. Besede mi-nistrskega predsednika so bile vsprejete s po-novnimi eljen-klici.

Hrvatski sabor.

ZAGREB 21. Seja je bila otvorjena ob 10.15.

Poslanca Bošnjak (Frankovec) in Pa-velić (Starčevićanec) sta odklonila izvolitev kakor skrutinatorja za volitve v odseke.

Posl. Zatluka je vrgel zmečkane glasovnice proti večini.

Predsednik je imenoval dva druga skrutinatorja.

Prešlo se je k volitvi odsekov. Med volitvijo je poskušala čista stranka prava neprenehoma vprižarjati hrupne prizore.

Posl. Frank je zaklical: Mi ne bomo sodelovali pri tej komediji.

Predsednik ga je pozval na red.

Po glasovanju je postavil predsednik na dnevni red izjave strank na govor bana Tomašića ter dal besedo posl. Nikoliću, kakor predsedniku hrvatsko-srbske koalicije, to je: večine zbornice.

Posl. Nikolić je izjavil, da so bila banova izvajanja diktirana po političkem položaju. Govoril je potem o težki borbi, ki je bila naložena koaliciji vsled pragmatike. Opisoval je prejšnji režim. Ta režim je bil podpiran od onih elementov, ki jih je tu imenoval ban „pokvarjene elemente“. (Viharno odobravanje v zbornici in na galeriji).

Predsednik je zagrozil, da da spraz-niti galerijo. Svaril je in rekel, da se čudi, kako da gospodje od opozicije na-se obra-čajo izraz „pokvarjeni elementi“. (Velikanski hrup pri čisti stranki prava). Posl. Nikolić je izjavil dalje, da je prejšnja vlada pripravljala volitve na podlagi ponarejenih volilnih imenikov; narodno voljo bi se imelo falsificirati z nasilnimi sredstvi. Iz te situacije se je moralo najti izhoda. Bil je najden samo s pomočjo onih elementov bivše „narodne stranke“, ki so leta 1907 patrijotično podpirali hrvatsko-srbsko koa-licijo v njenem težkem položaju. (Veliko odobravanje.) Doseglo se je, da na podlagi tega sporazumjenja sedi na banski stolici mož, ki zavzema hrvatsko stališče in ki uživa v enaki meri zaupanje krone, kakor zaupanje večine sabora. Posl. Nikolić je govoril potem o volilni pravici, o zbolj-sanju učiteljskih plač in ustanovitvi upravne sodnije. Zaključil je z zagotovilom, da bo večina podpirala vlado.

Prišlo je do hrupnih prizorov. Povzel je besedo posl. Elegović, ki je imenom „čiste“ stranke prava strastno napadal vlado in večino.

Posl. Nikolić je končal svoj govor z izjavo, da bi bila dolžnost sabora in vlade, da ne pozabi vseh onih,

Skoro vsi igralci so bili pohvaljeni veliko čez mero; samo mene, da si sem bil publiki najbolj všeč — je pustil dolgoročno in strogi „gospod doktor“ občutiti vso svojo uničujočo mogočnost.

Ko sem prišel k skušnji „Zgubljene duše“, so me viši kolegi opozarjali na ta ali oni način na neugodno kritiko.

Jaz sem se smehljaj: O vseh prejšnjih pohvalnih kritikah, ki jih je prinašal prav tisti list ni nikoli nihče znil besede....

Tisti dan smo proučili vso igro „Zgubljene duše“. Ker je bilo treba marsikak pri-zor ponavljati, smo zapustili gledališče šele ob dveh.

Sli smo vsi skupal v isto restavracijo.

Ob dolgi, pogrtni mizi je sedel „go-spod doktor“ in se igral nestrpno z zobotrebni in jih lomil v male kosce —

To je lepo, da ste prišli! — je klicala Irma Pua in hitela naglo k njemu.

— Dobrodošli! Kako se vam godi, go-spod doktor? — je vprašala usiljivo naša „junakinja“. — Nekako blede ste! —

— Morda prenapetost! — je poto-lažil lažnjivi lenih lažnjivo komedijantko.

Ta reklameželjna igralka je izražala svoje sočutje za recenzenta vedno na ta način, da se jej je zdel malo bolehen.

ki so trpeli zbog prošlega re-žima.

Besedo je povzel poslanec dr. Ele-gović, ki je očital banu, da se je rogal vsem programom in koaliciji, da je kapi-tulirala v vprašanju pragmatike. Na Tomašićevo očitavanje, da je vladal Rauch kakor absolutist, je rekel Elegović da ban ni od-govoren za svoje čine, ker on dela vse to le z voljo in znanjem krone.

Posl. Peršić: Ali ste tudi vi na na nas streljali z voljo krone? Še to boste začeli dokazovati!

Ban Tomašić je izjavil, da cesar pač imenuje bana, a za ono, kar bani napravijo, ni odgovoren cesar, ampak ban.

Posl. Radić: Živijo! Izvrstno! — (Proti frankovcem): Sedaj si vzemite žepni robc in si obrišite nos.

Dr. Vi. Frank: To vi ne znate, to vas je on naučil!

Posl. Radić: Mi se vsaj učimo, a vi se pa počete niti učiti.

Ban Tomašić je konečno pomiril hujkanje frankovcev proti Srbom in kon-čal z izjavo, da oni, ki hujska del naroda proti drugemu, brani pod krinko enega na-roda pozicijo tretjemu. (Viharno odobra-vanje).

Dr. Mile Starčević je izjavil, da ne priznava Srbov v Hrvatski. Pravoslavne smatra za Hrvate, a da bi se v tem hišem sporu klicalo na pomoč pri tisočletnih so-vražnikih, smatra sramotnim.

Klici pri Frankovcih: Slavosrb!

Dr. Starčević: Bolje Slavosrb, nego moralna in materijalna smet! (Burno odo-bravanje. Hrup pri frankovcih).

ZAGREB 22. V današnji seji dež-zbora so provzročili frankovci zopet burne prizore.

Ban je izjavil imenom deželne vlade svoje obžalovanje na nelepah dogodkih v včerajšnji seji ogrskega dež. zbora. Pri teh besedah so vzdignili frankovci velik hrup in začeli psovati večino tako, da je bilo treba sejo prekiniti.

Med odmorom je šel predsednik med poslance in jih skušal pomiriti. Ko je bila seja spet otvorena, je izjavil predsednik, da se je šlo za nespornost. (Burno odo-bravanje. Hrup pri frankovcih).

Zatem se je prešlo k razpravi, to je, k debati o banovi izjavi.

Posl. dr. Radićević-Bašić je izjavil imenom srbske radikalne stranke, da hoče koalicija spraviti na krmilo zopet stari režim Khuen-Hedervarya-ja. Govornika so prekinjali od vseh strani.

Ko je prevzel predsedstvo podpred-sednik posl. Magdić, mu je zaklical posl. Zatluka, da je hudodelec, kar je provzro-čilo ponovno velik hrup.

Umeščenje novega puljskega župana.

PULA 22. Danes predpoludne je na-mestnik princ Hohenlohe slovesno zaprisegel novoizvoljenega župana, odvetnika dr. Vi-ljema Varetona. V svojem nagovoru na no-vega župana je namestnik povdarjal velik pomen mesta Pule kakor vojnega in trgov-skega pristanišča, omenil je velikanski raz-voj mesta v zadnjih letih ter je pozval občinski svet, naj v popolni slogi in z ozi-rom na vse v mestu Puli zastopane dru-žabne sloje in narodnosti razvija na gospo-darskem polju vspešno delovanje za blagor in razvoj mesta. Župan dr. Vareton je prosil namestnika, naj sporoči cesarju njegovo za-hvalo za potrditev županom in se je zahvalil namestniku, da je osebo prišel na umešče-

Posedli smo okoli mize.

Irma Pua je pomaknila svoj stol med direktorja in kritika, s katerima se je raz-govarjala in debatirala o naznanilu svoje be-nefice.

— Natakaj, par steklenic rudečega vina! — je nakrat zaklicala tako hlastno, kakor da je bila na to pozabila in z naroči-tvijo zapoznala.

— Vi nas hočete v pričakovanju jutraš-njih benefičnih dohodkov že danes malo po-gostiti? — je vprašal zadovoljno naš neko-liko zanemarjeni komik.

Irma se je premeteno smehljala.

— Jaz? O ne; naš direktor plača vse!

Kaj neda, direktorček? —

Našemu gledališkemu paši, — ki me je še včeraj prav iskreno pohvalil, a me danes, (iritiran po nezadovoljvi kritiki) niti pogle-dal ni — je Irmino zaupanje v njegovo ra-dodarnost vidno laskalo in je na njeno vprašanje zadovoljno pomigal z glavo liki kitajski Pagode, potem pa pogladil z roko preko svoje pleše, katero je skušal zakriti s par proti rasti počesanimi lasmi.

Jaz sem bil radi Tilke preveč v skrbih pa tudi nisem ljubil, da bi kdo drugi pla-čeval zame, — zato sem hitro plačal svoj račun in odšel, še predno je bila odprta prva steklenica. (Pride še.)

nje, obljubil je, da bo vršil svojo službo polnoma objektivno in pravično nasproti vsem prebivalcem mesta Pule. V nagovoru naslovljenem na občinski svet je potem žu-pan razvijal svoj delavni program.

Volitve v bosanski dež. zbor.

SARAJEVO 22. Deželna vlada bo raz-pisala volitve v deželni zbor dne 18. maja za 3. kurijo, 23. maja za 2. in dne 25. maja za 1. kurijo drugega volilnega razreda ter 28. maja za prvo kurijo prvega volilnega razreda.

Srbija.

BELIGRAD 22. Skupščina se je včeraj odgodila do 5. aprila.

BELIGRAD 21. Na podlagi dogovora med avstro-ogrskim odposlancem grofom Forgachom in srbsko vlado prično pogajanja za sklepe trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko po katol. Velikonoči.

Srbski kralj v Petrogradu.

PETROGAD 22. Kralj Peter je danes popoludne dospel v Carskoje Selo. Na ko-lodvoru so kralja pozdravili car in veliki knezi. Uspejem je bil prisrčen. Med števil-nimi došlimi dostojanstveniki je bil tudi mi-nister za unanje stvari Izvolski. Kralj Peter je odkorakal častno stotnijo, nato sta se vladarja odpejala v Aleksandrovo palačo, kjer je kralj Peter posetil carico Aleksandro Fedorovno. Potem je car Nikolaj spremil kralja v veliko palačo, kjer se je visoki gost nastanil.

Bolgarska carska dvojica v Cari-gradu.

CARIGRAD 22. Bolgarska carska dvo-jica je včeraj popoludne dospela semkaj. Na kolodvoru so se nahajali minister za notra-nje stvari, za javne gradnje, viši častniki in bolgarska kolonija. Preden je dospel vlak, je prišel sultan, prestolonaslednik, veliki vezir, minister za unanje stvari in razni dvorja-niki. Ko je vlak dospel v lopo, je godba zasvirala bolgarsko himno. Carska dvojica je bila pozdravljena živahnimi „Živio“-klici. Sultan in prestolonaslednik sta pozdravila gosta podavši jima roko. Sultan je podal carici roko, nkar se je v sultanovem šotoru vršilo predstavljanje spremstva. Vladarja sta nato odkorakala fronto častne stotnije, se vkrčala na jahto ter sta se ob streljih vojne flote odpejala v palačo Dolmo bagše in potem v Jildiz v kiosk Menasim, kjer se je nastanila carska dvojica s sprem-stvom.

CARIGRAD 22. Uradni list objavlja o obisku bolgarskega kralja komuniké, v ka-terem je rečeno, da je kralj Ferdinand prišel, da bi izkazal sultanu svoje odkrito prijateljstvo.

„Tanin“ javlja, da se turški in bolgar-ski minister zunanjih stvari dogovorita glede skupnega komunikeja, ki ga izdasta na ča-sopisje.

CARIGRAD 22. Danes obišče kralj Ferdinand prestolonaslednika in odda pri drugih princih svojo karto. Ob enem sprejme danes ministre, diplomatični zbor ter pred-sednika zbornice in senata.

Kraljica Eleonora obišče sultanov harem in sprejme dame diplomatskega zbora.

GRŠKA.

ATENE 22. Prebivalstvo po vsej Grški je silno razburjeno. Povsod razobešajo črne zastave. V Atenah in pokrajinah pripravljajo velike protestne shode, na katerih bodo zahtevali, da odstopi vlada. Položaj je po-stal bolj kritičen, kakor je bil kedaj, ker niso rešene še stare težkoče. Govori se, da pride Venizelos s Krete v Atene, kar po-menja toliko, da se vnovič razmišlja o dik-taturi. Vpliv vojnega ministra Zorbasa po-jema.

CARIGRAD 22. Grški pomorski častnik Typaldos je pobegnil v Macedonijo, da bo tam organiziral bande.

Bivši predsednik dume Homjakov.

PETROGRAD, 22. Bivši predsednik dume Homjakov je navedel kakor vzroke svojega odstopa neprestane škode, ki sta jih izizzvale najskrajnejša desnica in levica, in ki so diskreditirali dumo, ter vedenje vodi-telja kadetov Miljukova, ki je hujskal vse-učiliščno mladino. Tudi vedenje ministrov, izlasti nastop naučnega ministra Schwarz-a, je postalo neznošno. Le Stolipin je vedno kazal dumi dolžno spoštovanje in dobro-hotnost.

Bethman-Hollweg v Rimu.

RIM 22. Državni kancelar Bethman-Hollweg se je podal ob 10:30 predpol. v Kvirinal, kjer je bil sprejet od kralja v pri-vatni avdijenci.

RIM 22. Kralj Viktor Emanuel je po-daril držav. kancelarju koljir anunzijatnega reda. Ob 11tih se je podal državni kancelar v konsulto, da bi napravil obisk ministru

Guicciardini-ju. Pogovor obeh državnikov je trajal po priliki trideset ur.

RIM 22. Državni kancelar Bethmann-Hollweg je danes ob 5. uri popoldne posetil ministerskega predsednika Sonnino.

Japonski minister za unanje stvari v Petrogradu.

PETROGRAD 22. Zagotavlja se, da obišče japonski minister za unanje stvari v kratkem Petrograd.

Velika nesreča na železnici.

MARSHALLTOWN (Jowa). 22. Pri Green Mountains je osební vlak skočil s tira; 14 potnikov je bilo ubitih, 25 pa ranjenih.

Dunaj 22. Pravosodni minister dr. Hohenburger se za velikonočne praznike poda v Gradec, trgovinski minister dr. Weiskirchner pa na Brionski otok.

Dunaj 22. Minister dr. vit. Dulemba je sinoči odpotoval v Opatijo.

Baku 22. (Petr. brz. ag.) V ozemlju nafte bakuške družbe so odkrili nov studenec nafte, ki daje do 200.000 pudov nafte.

Draždani 22. V minoli noči je v 82. letu starosti umrl kipar prof. Ivan Schilling stvaritelj cesar Maksimilijanovega spomenika v Trstu in več drugih spomenikov.

Pariz 22. Na ministerskem svetu, ki se je vršil danes v palači Elysée, je predsednik Fallières podpisal dekret, s katerim vsprejema država dva vodljiva balona in štiri aeroplane, ki jih je ponudil list „Temps“, in aeroplan, ki ga je ponudil Pavel Koschlin.

Pariz 21. Danes zjutraj sta minister Pichon in marokanska misija podpirala pogodbo glede marokanskega posojila.

Italijani in Nemci.

Sedanje, posebno naglaševano sobojevništvo Nemcev in Italijanov proti Slovanom v imenu kulturne vzajemnosti daja praški „Union“ povoda, da fino ironizuje nesmiselno, brezglavo politiko naših Italijanov. Za jetično večino 34 glasov — tako začenja praški list —, na katero se opira Bienenrothov kabinet — se ima zahvaliti latinski uniji: 15 Italijanov in 5 Romanov. Če bi ti prestopili v opozicijo, bi imela vlada le 255, a opozicija 261 poslancev. A ravno te dni kroži po nemških listih vest o nekem spopadu med Italijani in Nemci v vasi Rovere della Luna v okraju Mezzolombardo, kjer se ima ustanoviti nemški otroški vrtec. V tem okraju so leta 1900 med 19.309 prebivalcev šteli 102 Nemca, torej le nekaj čez pol odstotka. Nemške šole absolutno niso mogli ustanoviti, ker otroci ne umejo nemško. Ustanoviti se ima torej za sedaj le nemški otroški vrtec, v katerem bodo italijanskim otrokom ubijali v glavo nemški jezik. Ko sta dva odposlanca Schulvereina ukrepala razne odredbe za ta ponemčevalni zavod, se je prebivalstva polastilo veliko razburjenje. Odposlanca so pretepli in zapodili iz vasi. Vest v nemških listih skuša z očitno tendencijo zvrniti krivdo na tem dogodku na „Lego nazionale“ ter zaključuje z grozno, da poseže „ljudstvo“ po samopomoči, ako „oblasti ne nastopijo slednjič energično proti opetovanju irredentovskim nasilstvom v južnem Tirolu“.

Ali v državnem zboru — nadaljuje praški list — potrebujejo Italijanov in zato so „državniki“ nemškega bloka izkovali besedo o nemško-italij. kulturni vzajemnosti, dočim prepuščajo zasramovanje Italijanov skrajnežem a la Wastian in Stransky. Če pa Italijani ob 6. obletnici demolitiranja italijanske fakultete v Wildonu — 6. novembra 1904 — po nemškem naraščanju vendar dobe zopet svojo fakulteto, Nemci gotovo ne bodo krivi na tem.

Da, to je tisto, kar mi vedno naglašamo: tista neizrečena mizerija, ki sliši na ime italijanske politike: v parlamentu v imenu „kulturne vzajemnosti“ nekulturen boj proti Slovanom, zunaj parlamenta pa krvave in razbite glave vsled pobjev med nositelji italijanske in nemške kulture! In da bo čaša ironije na račun italijanske politike polna, je te dni neki nemški graški list s presenetljivo odkritostjo in brezobraznim cinizmom naglašal, da Nemci morajo zvesto vstrajati v vzajemnosti z Italijani proti Slovanom, ker to da je najkrajša pot za — infiltracijo nemštva in jačanje nemškega vpliva v Trstu.

Italijanska gospoda — dober tek na takih zaveznikih! Podobni ste v nesmislu svoje politike nespametnežu, ki iz strahu pred smrtjo beži — v morje!

Naj omenimo še en izgled še brutalnejega cinizma, ki so ga zavezniki Nemci ravnokar v celovških „Freie Stimmen“ servirali zaveznikom Italijanom. Temu listu so namreč doposlali iz Trsta daljši članek o vseučiliškem vprašanju, v katerem na ves glas in brez vsacega obzira napovedujejo svoje nasprotstvo proti zahtevi Italijanov, da sedež italijanskemu vseučilišču bodi v Trstu. Notri v veliko simfonijo o kulturni vzajemnosti Italijanov in Nemcev hrešči iz predalov celovškega lista suh, neumljen — ne! Pravi namreč, da italijansko vseučilišče v Trstu bo smrt tržaškega nemštva. Jasneje menda ni možno govoriti, da ravno ob najvišjih kulturnih vprašanjih zija globok in širok prepad med aspiracijami Nemcev in Italijanov. — To pa seveda ne bo motilo

ne enih, ne drugih, da ne bi še nadalje prepevali ganljive pesmi o kulturni vzajemnosti Nemcev in Italijanov. — Razlika med enim in drugim je pa ta, da poslednjim daja intonacijo le slepota vsled prirojenega jim sovražstva do Slovanov, dočim je ta pesem pri Nemcih le preračunjeno hinavstvo, zavratnost. In na tem ne spreminja nič dejstvo, ki je izraženo tudi v teh izjavah, da namreč previdnejši Nemci govore za vzajemnost, ker da so jim kulturni interesi identični. Razlika je le v temperametu. Zmernejši dajajo prednost daljši poti, po kateri naj bi najprej Italijani izkrevavili v boju se Slovan, dočim onim z zavahanimi rokavi — a la Wastian — ne ugajajo zakrivljena pota diplomatiziranja in so za veselo in svežo vojno proti Slovanom in Italijanom. Vprašanje taktike je samo, ki razlikuje ene in druge Nemce. Konečni cilj pa je obojnim isti, kakor ga jim je ostavil že njih Bismarck, mož devize: moč gre pred pravico: nemštvo od Belta do Adrije!

Dnevne novice.

Državni zbor. Prihodnja seja poslanske zbornice je določena za 14. aprila.

Luegerjev naslednik. Na konferenci, ki so jo imeli dunajski podžupani, dr. Gessmann in člen mestnega sveta Wessely, je podžupan dr. Porzer izjavil, da ne hrepi po županski stolici in je prosil, naj se izvoli županom dr. Neumayerja. Dr. Gessmann je izjavil, da se bo volitev župana vršila v popolnem soglasju krščansko-socialne stranke.

Posojilo mesta Sarajevo. Iz Sarajeva poročajo, da je občinski svet sklenil najeti posojilo v znesku 5 milijonov kron za gradnjo občinskega vodovoda, občinske elektrarne in cest.

Osemdesetletnica grofa Becka. Cesar se je predvečeraj popold. v odprti kočiji pripeljal pred privatno stanovanje gardnega kapitana grofa Becka ter mu osebno čestital povodom njegove osemdesetnice.

Spomenico proti ruski ustavi je poslalo carju 76 poslancev dume, pripadajočih k skrajni desnici. Zahtevali, naj se ustava odpravi. Voditelj teh ljudi, ki ne spadajo v XX. vek, je „slavni“ Petruskievič, reakcionar do kosti in kože. Hvala Bogu, da je sličnih ljudi dandanes tudi v Rusiji še zelo malo!

Na Angleškem pride do novih volitev brzkone se tekom tega leta. Liberalna stranka je izdala komunike, v katerem pozivlja svoje pristaje, naj se pripravijo na volitve.

Razprava o ničnostni pritožbi radi ljubljanskih septemberskih demonstracij se bo vršila 8. aprila na najvišjem sodišču na Dunaju. Državni pravdnik se je pritožil zaradi — prenizko odmerjenih kazni.

Umrli je v Ljubljani c. kr. okr. sodnik v pok. G. Fran Verbič.

Boj med Čehi in Nemci na Nižjeavstrijskem. V St. Hipolitu pri Dunaju je sklicala tamošnja češka socialno-demokratska organizacija shod. Nemški nacionalci so potom plakatov naščuvali svoje pristaje, naj ta shod na vsak način preprečijo. In res, ob uri, ko se je imel pričeti shod, se je zbrala velika množica hajlovcev, ki je burno demonstrirala proti Čehom. Prišlo je tudi do spopadov na ulici, tako, da je moralo prihiti vojaštvo, da je vspostavilo red. Shod se seveda pod takimi okolnostmi ni mogel vršiti.

12. češka stranka! Minuli ponedeljek je bila ustanovljena v Pragi obrtna stranka. To je dvanajstna češka stranka! Vsake reči kar je prav!

„Slovanska Beseda“ na Dunaju. — Mesto umrlega predsednika grofa Harracha je bil izvoljen predsednikom „Slovanske Besede“ na Dunaju grof Evgen Černin. Bivša ministra Pacak in Randa sta bila izvoljena za častna člena.

Domače vesti.

Govor dra. Rybáře o priliki vseučiliške debate je napravil v vseh političnih krogih globok utis. Vsi listi, v prvi vrsti slovanski, so prinesli o njem obširna poročila in komentarje. Tako pišejo n. pr. „Narodny listy“, eden najuglednejših čeških listov: „Slovenci in Hrvatje v Primorju imajo v osebi dr. Rybáře ne samo pogumnega in energičnega, marveč tudi premišljenega in v vseh stvareh, o katerih govori, temeljito izobraženega branitelja. Današnji njegov govor je delo prve vrste in dolžnost primorskih Slovanov je, da mu čestitajo kakor branitelju, ki jih je branil proti Nemcem, proti Italijanom, a razun tega še proti vladi.“

Tako priznanje mora služiti našemu g. poslancu le v čast, a tržaški Slovenci — a ne samo ti — smemo biti ponosni nanj.

Nekaj z državne gimnazije. Letos postajajo nemški profesorji na tukajšnji c. kr. državni gimnaziji čimdalje bolj nestrpni. Karakteristično je, kako ti „vzgojevalci mladine“ sistematično zatirajo vsako iskrico značaja in moštosti. Posebno dobra tla so tukaj, kakor na vseh državnih zavodih, za takozvane „štreberje“. Ali za ta način vzgoje se ne dajajo tako lahko navesti konkretni slučaji, ker se vrši polagoma in tako, da neujazeno oko tega niti ne opaža. Nastopni slučaj pa kaže jasno, da na tem zavodu neomejeno gospodujeta samovolja in krivica.

Suplent dr. G. R., že od začetka šolskega leta preganja nekoga dijaka VII. raz-

reda, kjer poučuje nemščino. Temu sporu pa ni dal povoda dotični dijak, ampak gospod profesor sam s svojo nerazodnostjo in površnostjo. Dal je namreč temu dijaku na tri popolnoma dobre pismene naloge nezadosten red, pod pretvezo, da jih (on, profesor) „ni razumel“.

Dijak se je seveda pritožil in od takrat ga je profesor še bolj mrzil in iskal priložnosti, da bi se maščeval. Nekoč je očital po krivici dijaku, da se je smejal, na kar je bil dijak od razrednika kaznovan. Pa to mu ni zadostovalo.

Bilo je pred kakimi osmimi dnevi, ko je dotični dijak oporekal neki profesorjevi trditvi in se pri tem dotaknil grškega tragika Evripida. Mesto da bi bil profesor stvarno odgovoril, je rekel zaničljivo: „Ah, was! Was reden sie? Was können Sie von Euripides wissen!“ Dijak je na to sel in rekel čisto mirno: „Ich weiss schon etwas“. Profesor ga je še enkrat vprašal: „Kaj ste zdaj rekli?“. In ko mu je dijak odgovoril, ga je profesor nekaj sekund nepremično gledal, potem pa vzkliknil: „Warten sie nur! Die Folgen werden Sie schon sehen. Sie werden dann mit mir hinunter zum Herrn Direktor kommen“. Po vsakovrstnih jako čudnih mahinacijah je vendar prišlo do preiskave, kar pa je izključno le osebna zasluga poštenega in blagega gosпода ravnatelja dra Altona. Značilno pa je, da imajo gospodje profesorji toliko zaupanja do svojega „vzgojevalnega dela“, da so v konferenci sklenili, da se dijakov ne sme pristopiti kakor priče in so naložili dotičnemu dijaku 8 do 10 urni karcer. Ta kazen je bila drugi dan suspenzirana, ker si g. ravnatelj ni privoščil počitka, predno ni doznal sam od različnih dijakov, kaj je pravzaprav s to stvarjo.

Vendar pa se zahteva od dotičnega dijaka, da bi svojo „krivdo“ deloma priznal, zato, da bi se za prof. R. našel časten izhod (!!). Ker dijak ni takoj pristal v to, hočejo gospodje — kakor se zdi — to stvar pomašiti.

Pričakujemo, da se take stvari ne bodo več dogajale in svarimo gospode profesorje kar najodločneje pred morebitno določenim preganjanjem nekaterih dijakov. Zagotovljeni naj bodo, da potem primerna reakcija ne izostane.

To je vzgoja! Prejeli smo pisemce sledeče vsebine:

Dragi slovani trst dosti krat sem opazil da vi drugi črnete malo preveč kar ni res za vas bi bilo bolje da bi pred svojim pragom pomeli in potem pa od družih, vi mislite da ste sami v trstu ma smo tudi mi, ki bomo več ukazali kakor vi, vi hočete bit povsod prvi ma glejte dobro da ne boste zadnji, kakor zadnji ki ste oglasili da ste kupili v griljanu tisti otel vi ga boste imeli zmeraj od zdola v trstu jih ni? da bi hodili v hotel kakor slovani bi prišli spet eno pivo. Ako vi drizi ne morete videt socialistov hodite v rusijo, tam so sami slavani ampak v trstu so socialisti in italijani ki grejo več skup kovi, v trstu bodo v kazali socialisti? ma ne slovani? slovani naj gredo v rusijo (siberjo) in tam kričite živijo rusija, tukaj pa mi družu dričimo viva socializimo e la liberta e viva bandiera rossa. teh par vrstic lahko razglavite v vašem castniku da bode videli slovani koki jih lepo gledamo v trstu vi gledate samo za slovane, in drugi naj pa poginejo

ampak socialisti internasionale gledajo za v sih skup za v se narode.

W socializimo e la liberta e bas o nasionalisti

Mi seveda jednostavno izključamo misel, da bi bil kakov voditelj slovenske socialne demokracije inspiriral tako — oslarijo. Ali ta izliv je karakterističen za duševni nivo, na katerem je zaostal vsaj en del pristavev socialne demokracije slovenske narodnosti.

Kakor govori ta bedak o Slovanstvu, ovaja le, da mu možgani ne razlikujejo, da narodnost je jedno, a politično mišljenje drugo. On ne umeje, da Slovan — tudi če je postal socialni demokrat — ni s tem nehal biti Slovan. Ne umeje, da zasramovaje Slovane zasramuje sebe! Ne umeje, kako bi — če bi vse Slovane zapokali v Sibirijo — moral tudi on žnjimi!

Karakteristično za duh, v katerem so vzgojeni ti ljudje, je to, da v isti hip, ko sta jim Slovanstvo in socialno-demokratsko mišljenje nezdružljiva pojma, priznavajo v Trstu — Italijane in daja svojemu vzhicju izraza z italijanskimi vskliki.

Bolj gori visoko v naši socialno-demokratski organizaciji se je v zadnje čase v presojanju narodnih stremeljenj začela vršiti evolucija, ki se je le veselimo. Ali do nižav doli vendar ne dospavajo še nobeni žarki. Temno in mrzlo je še — ne na korist in ne v čast slovenske socialne demokracije!

Znanstvena revija „Razvoj“. Narodno-radikalni starešine osnujejo literalno podjetje „Razvoj“, ki bo izdajalo znanstveno revijo „Razvoj“, znanstveno knjižnico in druge znanstvene publikacije. Prva številka revije „Razvoj“ izide v Ljubljani 1. julija t. l. —

Izhajala bo vsaka dva meseca v leksikalni obliki na treh polah.

Za obrambni sklad družbe sv. C. in M. so se nadalje zavezali plačati po 200 K sledeči p. n.: 617. Hranilnica in posojilnica v „...“ (plačala 50 K); 618., 619., 620., ... 2. Adrijani v Pragi (pet kamnov); 623. Ludmila Novakova soproga c. kr. dež. sod. svetnik v p. v Gradcu; 624. Mihael Novak c. kr. dež. sod. svetnik v p. v Gradcu; 625. Pevski klub v Ribnici (plačal 40 K 82 stot.); 626. in Kavčič v Gorici (plačal 0 K); 627. Podružnica družbe sv. C. in M. z ...ški trg in okolico; 628. in 629. „Prvi ...nski zdravniški shod“ v Ljubljani (plačal 400 K); 630. Podružnica družbe sv. C. in M. Sv. Ivan v Trstu (plačala 105 K 28 stot.); 631. Ženska podružnica družbe sv. C. in M. v Sežani (plačala 100 K); 632. Posojilnica Vransko (plačala 200 K).

Bojna ladija „Nadvojvoda Fran Ferdinand“, zgrajena v ladjedelnici pri Sv. Marku, je včeraj ob 9. uri predpol. napravila oficijelno poskusno vožnjo v Pulo.

Potres. Na tukajšnjem c. kr. pomorskem observatoriju so včeraj zjutraj zabeležili potresni aparati bližnji potres. Začetek ob 3 uri 9'50", maksimum 13 mm ob 3 uri 10'30", konec ob 3 uri 24'.

Razpis službe. Pri c. kr. okr. sodnji v Trstu je do 28. aprila 1910 razpisano mesto kancelista XI. razreda.

Prošnja do usmiljenih src. O živinskem sadističnem umoru, izvršenem dne 13. t. m. po noči na slabumnem Ferdinandu Abram, smo že poročali. Mati umorjenega, udova Abram roj. Klun se nahaja sedaj v največji bedi in bolezn. Nje položaj je obupen, ker je na tak grozen način izgubila jedinega sina.

Obraba se do usmiljenih ljudij s prošnjo, da se je usmilijo s kakim milodarom — bodi še tako malim. Ana vdova Abram, stanuje v ulici S. Giacomo in Monte št. 22, I.

Tržaška mala kronika.

Veteran zopora. Predsinočnjem je bil aretiran v Dreherjevi restavraciji krošnjar Ludvik Stadtmann, star 44 let iz Trsta, ker je tam pil in potem se izjavil insolventnim. Isti je odsedel že nič manj ko 37 kazni.

Konji za Turčijo. Včeraj zjutraj je s parnikom A.-A. „Atlanta“ prišlo sem 88 konj in 10 mrazgov, namenjenih za turško vlado in vkrcanih v Buenos-Ayresu. Tu vkrcajo živali v kak Lloydov parnik za Carigrad.

Proti neki heteri. Maksimilijan Kovač, star 23 let, nezaposlen natak iz Koroškega, je imel ljubimsko razmerje s prostitutko Rožo Vulič. Včeraj se je sprl z njo in ji vrغل v glavo kozarec piva. Potegnil je celo revolver in ga naperil proti njej, ali še pravočasno so ga zadržali. Potem je naperil orožje proti samemu sebi, ali tudi samomor so mu preprečili. Poklican je bil med tem redar, ki je Kovača aretiral. Našli so pri njem pismo, naslovljeno na policijsko ravnatelstvo, v katerem je izjavil, da hoče ubiti deklico in potem samega sebe.

In vedno regnikoli. Mornarji laških jadrnic, zasidranih v prosti luki, delajo uničevalno in umazano konkurenco domačim prodajalcem pijač in jedil v prosti luki. Predsinočnjem se je Nikolaj Ercegovac, zaposlen pri neki razprodaji jedil in pijač v prosti luki podal na nabrežje, pri katerem je bila zasidrana laška jedrnica „Brigoletta“ in je pozval one mornarje, naj ne prodajajo več vina ljudem v prosti luki, ker njih nedovoljena konkurenca oškoduje domače obrtnike. Nekateri mornarji so se na to izkrcali, obkolili Ercegovca in ga obsuli z vsemi možnimi psovkami. Zakričali so mu: „Beži strani, če ne, ti razbijemo glavo!“ Redar je pri tem prišel in aretiral enega mornarja.

Tako daleč sega že predrznost teh predrznih tujcev!

Poskus samomora. 18-letna šivilja Eliza Olka, si je včeraj popoldne skušala vzeti življenje izpivši večjo množino octove kisline. Pozvani zdravnik z rešilne postaje je dal prenesti v bolnišnico. Njeno stanje je opasno.

Nesreča na delu. 54-letni zidar Ivan Venuti iz Rojana 108 je včeraj popravljaj neko hišo v Rojanu. Pri tem je padel z odra več metrov globoko. Zadel je več tekih ran na obrazu in na drugih delih telesa. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik z rešilne postaje. Venuti se je dal potem odvesti domov.

Koledar in vreme. — Danes: Viktorjan muč. (Vel. sreda.) — Jutri: Veliki četrtek. Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 15° Cels. — Vreme včeraj: lepo. Vremenska napoved za Primorsko: Semterja oblačno. Manji vetrovi. Temperatura mila.

Naše gledališče.

Oba minula praznika je slovensko gledališče gostovalo; prvi dan v Lokvi s Štokovo „Moč uniforme“, a v nedeljo v Ajdovščini z Anzenbergerjevo igro „Samska domačina“. Na obeh krajih je bil naš dramatični ansamble z navdušenjem sprejet in je ta moralni

vspeh najboljša pohvala za kulturno misijo našega gledališča po deželi.

V ponedeljek, drugi velikonočni praznik, vprizori naše gledališče burko od Engel in Horsta „Pereant možje“.

Društvene vesti.

Pozor! Vse pospeševalce družbe sv. Cirila in Metoda prosimo ponovno in nujno, naj svojih pokroviteljnih, prispevkov za obrambeni sklad, podružničnih članarin in zbirke iz nabiralnikov, ne pošiljajo potom časopisov, marveč naravnost vodstvu naše družbe. Za vse te dohodke se vodijo tu posamično posebne knjige. Darov, izkazanih po listih, ne moremo zasledovati, pa če bi jih tudi imeli v evidenci, pridemo z računi navzkriž, ker bi se absolutno ne vjemale pavšalno izkazane zbirke po listih, na drugi strani pa obrambeni sklad, nabiralniki itd. — Prosimo!

Glasbeno društvo „Trst“. Danes ob 8. uri zvečer pevska vaja za mešani zbor. Sprejemajo se novi pevci in pevke. — S. Sebastiano 6, I. nad.

Kakor že objavljeno uprizori Št. Jakobška „Citelnica“ na velikonočni ponedeljek v dvorani „Narodnega doma“ pri sv. Ivanu krasno nar. igro s petjem v 4 dejanjih „Divji lovec“. Po predstavi se bo vršil ples. K predstavi in plesu bo sviral popolni društveni orkester.

DAROVI.

— Znesek kron 7.40 za Vrdejsko podružnico, kateri je bil izkazan v včerajšnjem listu, se je nabral v gostilni Kovačič v ul. Giulia št. 71.

— V odgovor na „Slovenčev“ napad na našo šolsko družbo in lastni narod nabral Jakob Trošt za slovensko šolo v Trstu „pri Štrudolfu“: I. Prosenc, A. Antonič, F. Hreščak, F. Bizjak, A. Batič, I. Barič, M. Barič po 2 K; J. Novak 4 K; J. Kranjc, F. Jerič, I. Krajnc, J. Klun, I. Svetina, F. Ferjančič, S. Hrovatin, F. Smet, I. Vidmar po 1 K; M. Nabergoj, J. Trošt po 3 K; M. Kranjc 20 stot. — Ravno v ta namen so še dodali J. Troštu tovariši pri Lloyd: A. Brasa, F. Zega, I. Samarič, A. Tances, M. Fermo, D. Dobuz, A. Tominc, F. Tominc, A. Stare, I. Godina, A. Morgut, M. Dobrila, F. Meršnik po 1 K; L. Mahjo 50 stot.; F. Lipold 40 stot.; Rudolf 20 stot. — Srčna hvala vsem darovateljem s priporočilom, da bi jih vsi tovariši po svoji moči posnemali. — Denar hrani uprava „Edinosti“.

Književnost in umetnost

Prvi ljudski koncert.

Poleg telesne je treba ljudstvu tudi duševne hrane in to mu dajajo razna ljudska predavanja, ljudske javne knjižnice, ljudske razstave, ljudski koncerti itd.

V nedavni dobi šele se je rodila misel nuditi tudi priprostemu ljudstvu umetno, dobro glasbo, ki je bila dosedaj pristopna le krogom, ki so jo zamogli — plačati. Zato ta nesrečna praznina v razumevanju glasbe pri preprostem, a ne dovolj poetičnem ljudstvu. Ker pa je isto vendar želelo dobrih in zdravih glasbenih užitkov, segalo je in sega po surrogatih, ki so mnogokrat le slabe kopije, ki kvarijo ukus in s tem zadržujejo razvoj glasbene umetnosti.

Ljudski koncerti imajo torej nalogo ljudstvo vzgajati tudi v glasbenem oziru, istemu čistiti ukus, ob lepem in plemenitem vzbujati mu v srcu tudi lepo in plemenito. Pri izbiri glasbenih točk pa je pač treba gledati na nivo poslušalčeve splošne izobrazbe. Dajati je ljudstvu priproste, lahkoumljive in vendar dobre glasbene hrane. To pa zamore zlasti instrumentalna glasba in v prvi vrsti ta je provzročila misel na ljudske koncerte, ki zlasti pri Nemcih in Čehih zelo uspešno posredujejo pri razumevanju in gojitvi dobre glasbe med narodom. Da so ljudski koncerti res koristni, dokazuje nam že dejstvo, da so se udomačili celo v blaznicah, bolnišnicah, kaznilnicah, šolah itd.

Za raznoličnost programov zamore skrbeti tudi kak vpleten mešan, moški zbor in solospjev, težje pa gre še z glasbenimi kosi komornega značaja, ker so za priprosto težje umiljivi, zlasti brez razlage.

Med nami Slovenci smo o ljudskih koncertih od sedaj še malo čuli in ravno N. D. O. gre važna zasluga, da se je polotila prva te težke naloge. Posebno zahvalo zasluži za to g. dr. J. Mandič.

Vendar pa ta prvi ljudski koncert ni dosegel povsem svojega namena. Ravno isti sloji, katerim je bil namenjen v prvi vrsti, so bili kaj pičlo zastopani. Menda so temu krivi bližnji prazniki, nekoliko previsoke cene (ki pa jih vsled velikih stroškov opravičujem), preveč različnih predstav, predavanj, veselice itd. ob enem in morda nekoliko tudi previsoki program.

Po vsem tem je bilo pričakovati, da se koncert vsaj materijalno ne obnese po volji, kar se je, žal, menda tudi res zgodilo.

Bil pa je zato moralen vspeh toliko večji. K temu je pripomogel v prvi vrsti virtuos na čelu, g. Stano, ki je izvršil sam največji del programa.

G. Stano, ljubeznjiv mož skromnega in prikupljivega nastopa, je skozi in skozi muzik. On neguje in ljubi svoj dragoceni

instrument, kakor mati svoje dete. In instrument živi v njegovem objetu in poje tako, da smo strmeli vsi. Kar sem slišal čelistov, bodi v kvartetih, bodi orkestih, solonastopih, to je proti temu vse le jecljanje, okorno in suhoparno žaganje po strunah. G. Stano obvladuje igranje vse tehnične ovire, ki jih zamore imeti čelo. Ton je, izlazi v kanti- leni, kakor vlt, igra precizna in sigurna, pasaje kar vro iz strun. Človek se boji, da zdaj pa zdaj zdrse, ali spretnost gospoda Stano vzdržuje do skrajnosti, osuplja, očara. Občinstvo je — dasi morda ne razumevaje vseh skladb, ki jih je igral g. Stano — navdušeno ploskalo umetniku, da se je moral še in še zahvaljevati ter dodajati novih kosov. Pri drugem dodatku (menda je bila to kompozicija Oršiča) odvil je celo C struno na H.

O skladbah samih je prinesla pred koncertom „Edinost“ že pojasnil, zato mi jih ni treba zopet omenjati. — Ugajati je zlasti Oršičev „kroz suto“ Papperjeva „Tarantella“ in dodatek brez klavirja, nekaka študija za sam čelo. G. Stano pa bi želel le več občinstva in občinstvu le več takih Stanov.

Pri klavirju je sedel g. Mandič. On je kaj temperamenten spremljevalec z lepo, uglajeno rutino, ki se je z lahka prilagodil solistu, kar je treba poudarjati. Njemu gre tudi največ priznanja, da je sam izposloval nastop g. Stana.

Ostali program je obsegal dve pevske solotočki g. S., tri mešane in dva moška zbora, ki jih je oskrbela tukajšnja podružnica „Glasbene Matice“. G. S. je pel lpavčevno „Če na poljane rosa pade“ in Schumannove „Grenadirje“ ki jih je moral ponavljati.

Ker vem, da ta gospod ne vidi rad svojega imena v listu, zato se naj omejim le na nekoliko besed. Njegov visoki bariton (saj tako ga smem imenovati) je krepak in čil in vreden, da si ga varuje in nadalje izšola, za kar mu je tu v Trstu gotovo dana prilika. Zelo bi ga bilo škoda, ako bi ga zanemarjal in po nepotrebnem tu pa tam zapravljal. Naj mi oprostite te prijateljske besede! Vem, da on poje, kakor poje ptič v zelenju, zaradi petja, zaradi ljubezni do petja, ni mu niti za hvalo, niti za čast; a človek ne sme zakopavati svojih talentov. Takih pravih pevcev je malo; zato veselo naprej!

Na klavirju ga je spremljal naš dobri, vsikdar postrežljivi g. Mirk.

Podružnični zbor „Gl. M.“ je tudi sedaj prav dobro pel. V „Popotnikovi pesmi“ se je sicer slučajno malenkost ponesrečila, „Povejte ve planine“ pa je bila včeraj celo boljša nego zadnjič. Bilo je v nji več sigurnosti in navdušenja. Mešani zbor je zapel tri Hubadove narodne: „Slanca“, „Dekle, povej!“ in „Škrjanček“. Začetni pijanissimo pri „Slanci“ je bil mojsterski. Moral je imponirati. Na burno zahtevo poslušalcev je g. Mahkota „Slanico“ ponovil. Ta Mahkotov zbor mi čimdalje bolj ugaja. Redke vzajemnosti in discipline ni moči zadosti pohvaliti.

Ta prvi ljudski koncert torej ni imel sicer dosti „ljudskega“ na sebi, vendar pa je v glasbenem oziru dosegel popolen vspeh. Bojim se, da se vodilni možje pri N. D. O. vstrašijo malega deficita in bodo morda le neradi mislili na drugi ljudski koncert. Toda nedeljski slučajni denarni nevspeh (sicer denarni vspeh vendar ni glavni smoter) jih ne sme zadrževati pri vzgoji ljudstva, kajti tudi širši ljudski sloji že zahtevajo umetnosti in hrepene po nji. Ne samo „panem et circenses“, tudi umetnosti, tudi česa za srce in dušo hoče narod.

Adamič.

Miklova Zala. To povest dr. Sketa, ki se je toliko omilila našemu ljudstvu, je priredil g. Spicer za gledališki oder. Povest je zajeta iz zgodovinskega življenja koroških Slovencev. Kakor čujemo, je ravnateljstvo slovenskega gledališča v Ljubljani vsprejelo to dramaizacijo v svoj repertoar.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Goriči priredi dne 12. junija t. l. veliko cestno dirko in sicer zjutraj iz Ajdovščine-Gorice, popoldne iz Mirna-Gorice, združeno z ljudsko veselico, s srečkanjem itd. Natančni program se naznani pravočasno. Naproša

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze sočutja ob boleznih in s. rti iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, gospoda

Matija Brezigarja

izrekan v svojem in v imenu svojih otrok najučetnejšo zahvalo Ravnotaku za zahvaljuevanje tudi društvenikom, pevcem in vsem udeležnikom, ki so izkazali zadnjo čast dragemu pokojniku.

DEVIN, 22. avgusta 1910.

Pavla Brezigar.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miram.

naznanja glavne trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro prekrbljena z vsakovrstnimi blisketi posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in hse desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokanke itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najljubše moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem **Vinko Škork.**

Potni kovčki. - Torbice in listnice. - Lastna tovarna.

Ivan Rucker, Trst ul. S. Antonio 10

Velika trgovina vsakovrstnih predmetov iz kože za potnike, turiste in planince

V lastni tovarni se izdelujejo kovčki, klebušnice, platnena, umetna izdelana pokrivala za kovčke ter se izvršujejo vsakovrstni popravki. — ZMERNE CENE. TRGOVINA JE SEDAJ V SLOVANSKIH ROKAH.

Pristno brnsko sukno

Pomladna in poletna sezona 1910

Kos dolg 3-10 m	1 kos 7 kron
za popolno moško	1 kos 10 kron
obleko (jopič,	1 kos 12 kron
hlače in :: telov-	1 kos 15 kron
nik :: stane	1 kos 18 kron
	1 kos 20 kron

Kos za salonsko obleko K 20. Blago za površnike, loden za planince, svileni kamgarni itd. raspoljila po tovarni. cenah solidna in realna

TRGOVINA S SUKNOM

Siegel - Imhof v Brnu.

Uzorec gratis in pošt. prosto.

Privatni kupec ima s tem, da naroči blago naravnost iz tovarne, mesta, velike ugodnosti. Radi velike razprodaje vedno sveže blago. — Stalne, ugodne cene. — Tudi majhne naročbe se izvršijo takoj in solidno.

TRST, ul. Cavana 2

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

FRAN LAMPE

Prodaja svežega kruha 4-krat na dan. - Postrežba točna in na dom.

Prva najstarejša

Mirodilnica

v sv. Ivanu pri Trstu

priporoča svojo veliko zalogo barv, čopičev, firnežev, zamaškov in gumija za cepljenje; žvepla in modre galice, vitriola, živinskega redilnega praška in živinski prašek za tek. Bogata zaloga šip in cementa portland itd.

Ivan Camauli.

Zastonj in poštne prosto se razpošilja:

Domača knjižnica.

Seznan izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih. Ig. pl. Kleinmayr 1 Fed. Bamberg, knjigarna v Ljubljani.

Ali se hočete po ceni obleči?

Pojdite v dobroznano trgovino

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente).

Tam dobite

Moške obleke . . . od Kron 13 do 56

Obleke za dečke . . . od Kron 6 do 30

Otroske obleke . . . od Kron 2 do 20

Velik izbor blaga iz inozemstva in iz domačih tovarn. Velika zaloga sraj, hlače in drugih predmetov za delavce.

Sprejemajo se naročbe po meri.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Filijalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbora moških in ženskih čevljev. - Po-

prave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Podruž. via Riforma 28

POZOR!!!

Predno kupite pince in presnice za praznike, poslužite se pri dobri in odlikovani tvrdki

ŠIRCELJ -- TRST

Ulica Solitario šte. 8.

K 1'60, K 2, K 2'40, K 3'20, K 4, K 5

DOBE 100 NAJLEPŠIH IZBRANIH VELIKONOČNIH RAZGLEDNIC PREPRODAJALCI V SLOVANSKI KNJIGARNI IN TRGOVINI PA-PIRJA JOSIPA GORENJEČ V TRSTU, ULICA VALDIRIVO (KRAJ KAVARNE NEW-JORK) PROSI SE PRAVOČASNIH NAROČIL. — PRI PISMENIH NAROČILIH ZADOSTUJE, DA SE NAVEDE CENA IN ŠTEVILO RAZGLEDNIC.

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlovja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion šte. 10.

se vsa bratska društva, da bi vsprejela to v znanje in se na to ozirala.

iz Povirja. Na predlog g. predsednika Iv. Kocjana nabrali udje načelstva in ogledniki živinske zavarovalnice v Povirju namesto venca pokojnemu ogledniku Kocjanu Francu iz Merč hšt. 3, zbrani pri Karizu 28, enajst kron; iz društvene blagajne določili 19 K in poklonili naši dični šolski družbi tako trideset K. Daroval je pa tudi eden, ki ni bil ud društva, pokazavši tako rodoljubno svoje srce. Prvi darovalec je bil č. g. župnik, kateremu gre posebno srčna hvala.

Gospodarstvo.

Žrtve pijančevanja na Ruskem. V ruski dumi je neki poslanec zbral podatke, koliko ljudi na Ruskem umrje na leto vsled pijančevanja. V hipni znorelosti od pijančevanja (delirium tremens) je umrlo lani 6895 oseb, v trajni znorelosti vsled pijančevanja 3277 oseb, 9165 oseb se je v pijanosti utopilo, v pijanosti jih je nesrečno padlo in se ubilo 8758 oseb, 834 oseb se je v pijanosti obesilo, 1330 jih je v pijanosti zgorelo, 375 se jih je zastrupilo, 674 si jih je prerezalo vrat, 1251 oseb je vsled pijanosti zadel mrtvoud, drugače se jih je v pijanosti ponesrečilo in umrlo 2898 oseb, Res grozne številke!

Razne vesti.

Zvonik sv. Marka v Benetkah bo dovršen do 25. aprila 1911. Doslej so porabili za gradnjo nad 1 mil. opeke.

V poročni noči ubita. V Mileh v Bosni je padla trhljena streha na 22letnega Stefana Lukića in njegovo 18letno ženo, s katero se je isti dan poročil in je oba ubila.

Angleški katoliški narodni kongres se sestane v Leedsu dne 29. julija tega leta.

Četvorčki. Neka Angležinja W. Wilsonova je nedavno povila četvorčke in sicer dva dečka in dve deklici. Prej je povila že dvakrat trojčke in enkrat dvojčke, tako da ima dotični zakonski par po devetletnem zakonu 12 otrok.

Hitrost ekspresnih evropskih vlakov. Neki strokovnjak je obelodanil statistiko hitrosti evropskih ekspresnih vlakov. Statistika je verojetna, ker je izdelana na podlagi voznih redov vseh držav v Evropi. Najhitreji vlak tozadevnih dežel prevozi na uro: na Francoskem 93, na Angleškem 87,2, na Nemškem 81,6, v Belgiji 78,8, v Nizozemski 74,8, v Avstro-Ogrski 72,8, v Italiji 66,7, v Švedski 56,8, v Švici 55,3, v Srbiji 51, v Španiji 49, v Norveški 45, Portugalski 43,3 v Turški 42, v Bolgarski 35 in na Grškem 33,5 kilometrov.

Neumestna šala. V Pragi je te dni stopil 23-letni medicinar Maks Robiček v kuhinjo, pomeril v šali revolver proti dekli v pričo gospodinje, toda revolver se je sprožil, dekla je padla v glavo zadeta mrtva na tla. Ves obupan je dijak nato še sebe ustrelil.

Kaj je vsega govoril Taft. William Taft je že eno leto predsednik Združenih držav v Severni Ameriki. Mejem ko je prejšnji predsednik imel v zadnjem letu svoje službe samo 224 govorov, je nadkrilil Taft svojega prednika in imel v enem letu 238 govorov. Kongresu je izročil 18 velikih spomenic, po železnici je prevozil 20.638 angleških milj, 5000 pa v avtomobilu. Obiskal je 30 držav in dva teritorija in je podpisal nič manj nego 697 imenovanj.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj in s oddelku.

Stajer-ska vina

(pripravna za miš-maš)

kakor tudi pristni Opolo in belo z Visa slakov, ali pa pristni istrski teran domače vrste, izborni refek in Asti sumante se dobivajo samo v zalogi vina in E. Jurcev, Trst, Acquedotto 9.

SPREJEMA POŠILJATVE.

Proda se več stvari za gostilno, premičnine, sietli, porcelan in druga oprema. Naslov pove Edinost. 427

sa oprava jestvin. t govine

v dobrem stanu na prodaj. Ponudbe pod „Gostilna“ na Ina. odd. Edinosti. 473

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squeo nuova 7

nov plače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn občinstvu za obilen obisk H. Kosić. 1237

Zobotehniški pomočnik z tri-letno prakso in dobrih spricvali išče službo pri kakem zobozdravniku v Trstu ali v drugem mestu. Naslov pove Inzeratu oddelek Edinosti. 700

Konsumno in posojilno društvo v Barkovljah :: mu občinstvu, kakor tudi vsem cenjenim klientom, da se člane 23. marca t. l. preseli v novourejane prostore dobroznane gostilne „AL PICCOLO HOTEL“ t. j. na bar ovljanskem obrežju zraven tramvajске postaje. Ta gostilna obsega krasen romantičen vrt z razgledom na morje. Nudi se torej slav. občinstvu ugodna prilika, posebno ob poletnih večerih, da se navžije svežega zraka ob pristni kapljici.

Dve veliki sobi s kuhinjo in vodo v kuhinji se oddajo takoj pošteno družini. Ulica dei Fabbri šte. 1, prvo nadstropje, vrata šte. 6. 777

Kožuharska tovarna sprejme za tekočiji nastop spretnega književodjo, ki je tudi korespondent in govori razum nemškega jezika, slovenski ali hrvatski, event. italijanski, vešč strojeplajja in stenografije. Prednost imajo sanci in oni, ki poznajo koža-ko stroko. Ponudbe na Kožar-ko tovarno: And. Jakil — Rupa p. Miren pri Gorici. 461

Dober glasovir se proda po nizki ceni. Naslov pove Inzeratu o. delek Edinosti. 2000

Gostilna „Alla Colomba“

— TRST —
ul. Giulia 71

se priporoča slavnemu občinstvu za obilen obisk. Ista t. o. krasni teran, belo vipavsko in istrsko orno vino prve vrste.

Kuhinja po domače

Posrežna točna. — Zmerne cene

S spoštovanjem **FRAN KOVAČIČ**

Gostilna „Zur Stadt Cilli“ ulica Miramar 19

na novo otvorena, ima ta razpolago pijače iz najboljših kleti in jedil prve vrste, vedno pripravljeno. Priporoča se slavnemu občinstvu za obilen obisk Ludovik Matelik, gostiln. 454

Jakob Vatovec

Trst, ulica Torre bianca 23
Telefon št. 11-56

naznanja, da je odprl ZALOGO črnega in belega vina.

Pohištvo

svetlo in temno, poamezni kosi, cele spalne in jedilne sobe, ogledala, alike itd. itd. vse po nizki ceni.

Izgotovlj. moške obleke

..... in šivalni stroji

na obroke in ceno. — Proda

IVANKA DOREGHINI, Trst

(Zaloga pohištva) ul. Madonnina 8

Iščem službo kot izterjevalec pri kakem denarnem zavodu, kot agent sluga ali spleh primerno službo. Govorim in pišem slovenski, hrvatski in italijanski. — Po-ujam dobra spričevala. Ponudbe daja Inzeratni oddelek Edinosti pod šte. 3000.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

Daja nasvete in informacije o vsem kar se tiče novčenja in voj. službe. Izdeluje in odpršilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščenje od voj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnejih slučajih — Reševanje hitro in točno — **Uradne ure**: Ob delavnih dneh od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opolud.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesijonirana od c. kr. namestništva.

V ulici Barriera vecchia šte. 20

O priliki **VELIKONOČNIH PRAZNIKOV** proda se velika izbira zgotovljenih oblek. Popolne moške obleke po K 12 naprej.

Popolna množina možkih hlač, nogovic in tudi srajc.

Kdor kupi eno obleko, dobi eno darilo.

Nogovice po 20 stotink. Srajce po Kron 1.

V ulici Barriera vecchia šte. 20

! Krasne novosti !

vsakovrstnih : izgotovljenih : oblek

za gospode in dečke kakor tudi za dame in deklice.

Bohinec & CO.

Trst

ul. delle Torri 2, ul. S. Lazzaro 17

(za cerkvijo sv. Antona novega)

Solidna postrežba. - - Najnižje stalne cene.

elegant. obleke po meri

izvršujejo prvi krojači.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. registrovana zadruga z omejenim poroštvom. Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. - (Uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrežuje **4 1/4 %**

Rental davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. **Posojila** daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6% na menjice po 6% na zastavo

po 5 1/2 %, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 5.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno-hranilnični račun 816 004.

ima najmoderneje urejene varnostno celice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne posude, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Kje????

se dobi po nizki ceni suho grozdje vsake vrste in orehe, rožiče in rujavi sladkor?

Pri A. GODNIKU

v ulici San Giovanni šte. 8, kateri je bil minolo leto v ulici Nuova.

Nova prodajalnica

Pekarna in sladčičarna

(na novo preurejena)

Trst, ulica Giulia šte. 71, Trst

(nasproti tramvajskega urala) je preskrbljena s svežim kruhom in sladčicami. Proda tudi fine likerje. Sprejema naročila za vsakovrstne sladice in pecivo.

O priliki Velike noči

prodaja glasovite PINCE, PRESSICE in POTICE, kakor tudi moko iz najboljših ogrskih mlinov. Za obilen obisk se priporoča udani lastnik

RUOLF ŠRAMEK

Po nizki ceni

se dobijo hišne in kuhinjske potrebščine, orodja za razna rokodelstva ter železnine. Bogat izbor lončene posode, pri

UMBERTO CESCÀ, TRST

Via della Caserma šte. 11.

Prave praktične žepne svetiljke „IMPERATOR“ po Kron 2-50 komad.

Zdravljenje : krvi

Čaj „Tisečerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluhajm ee peče v žlezcih, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se doblja v odlikovani lekarni

PRAXMARER - „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) Telefon 377

Poštno pošiljavo se izvršuje takoj in franko, ako se doplače Kron 1-10.

Caro & Jellinek

Družba z omejenim poroštvom

Internacionalno prevažanje in selitve

na vse kraje

s posebnimi zaprtimi vozovi.

Telef. 16-27. Trst - Ulica Carradori 15 - Trst.

Vedno bogato preskrbljena zaloga lesa in oglja

Emanuel Windspach

Trst - Via Ireneo della Croce 4.

se priporoča slavnemu občinstvu v nabavo vsakovrstnega oglja (mekkega in trdega), biketa in drov po zelo ugodnih cenah na dom in in franco. Naročila se sprejemajo tudi potom doplate in se izvršujejo najhitreje. Ogle se razpečje v plombiranih vrečah. Za naročbe, tudi za poskus se priporoča s spoštovanjem

Emanuel Windspach.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje p.čene kave

Guerino Marcon

Trst - ulica Tivarnela št. 3

Telefon 16-64.

ZALOGA VSAKOVRSNEGA

Oglja in Premoga.

Ugodna prilika!

Z dnem 26. februarja 1910 se je otvorila

Nova : trgovina.

IZDELANE MOSKE OBLEKE

Velik izbor otroških oblek, površnikov, paletot, raznih hlač, telovniki fantazija itd. itd.

Prodaje se tudi na obroke

Ul. Madonnina 8, I. nad.